

СВЕЩЕНАТА РѢКА

Това е било много отдавна, въ ония далечни времена, когато прабългаритѣ сж били езичници. Преди да населятъ сегашната наша плодородна родина, тѣ живѣели изъ безкрайнитѣ и равни степи на Азия. Всрѣдъ гжстата и непроходима растителностъ опѣвали тѣ своитѣ шатри, покрити съ кожи на тигри и пантери. Яздейки необуздани коне, снажнитѣ българи препускали на воля изъ степитѣ и развѣвали своето знаме — конска опашка. Въ тѣзи степи се криели много диви звѣрове, а нощемъ бродѣли зли духове, обитатели на подземния свѣтъ. Но Ханътъ на българитѣ билъ смѣлъ и сразявалъ всѣки звѣръ и всѣки лошъ духъ.

Посрѣдъ степитѣ протичала широка, пълноводна рѣка, наричана Свещената рѣка, въ която българитѣ поели своитѣ едри коне. Тя дарявала щедро плодородие на земята имъ.

Но дошло време и пресъхнала Свещената рѣка. Изсъхнали степитѣ, превърнали се въ мъртви. Нѣмало вече, кжде българскитѣ воини да поятъ жаднитѣ си коне. Разбунтували се тѣ.

Тогава Ханътъ отишълъ при жрецитѣ за съветъ. Тѣ го изпратили да принесе жертва на Богинята на Свещената рѣка, тамъ далечъ въ планинитѣ, гдето извираше рѣката. Натоварилъ Ханътъ златни сждове и млади животни и, придруженъ отъ вѣрната си свита, поелъ къмъ планината.

Дълго препускали конницитѣ изъ широката степъ, докато стигнали планината, отъ която протичала Свещената рѣка. Сухи сипеи се спускали предъ тѣхъ сега. Покачилъ се Ханътъ високо горе, къмъ върха. Тамъ била пресъхналата бездна, надъ която се нѣкога спускала рѣката като мощенъ водопадъ. Сега бездната зѣбела праздна и дълбока.

Ханътъ запалилъ голѣмъ огънь и, като хвърлилъ златнитѣ сждове и животнитѣ въ бездната, призовалъ Богинята на рѣката.

Тя се явила отъ дъното, лека, съ крила на водно конче и нозе на коза. Хубава била като фея и пѣргава като сърна. Изправила се предъ Хана и казала:

— Велики Хане, азъ те чакахъ да дойдешъ. Водитѣ на Свещената рѣка пресъхнаха, защото съпругътъ, който ми бѣше обреченъ отъ предишния Ханъ, твоятъ баща, умрѣ. Избери ми най-храбрия отъ твоитѣ велможи и го изпрати тукъ да царува съ менъ. Тогава рѣката ще потече наново.

Завърналъ се Ханътъ при своето племе. Събралъ всички велможи и воини и имъ съобщилъ думитѣ на Богинята.

— Единъ отъ васъ трѣбва да отиде при нея, — казалъ той. Единъ трѣбва да се жертвува за другитѣ.

Но никой не повдигналъ глава; никой не проговорилъ. Дълго мълчали така. Ханътъ все чакалъ.